

Františkovo slovo

č.223

Církev slouží Bohu, který koná divy, a divům, jež koná Bůh

Duch svatý nás resuscituje zevnitř

Papež: Modlitby či posty nejsou platby za milosti

O Skutcích apoštolů – »byl přibrán k jedenácti apoštolům«

Papež: Chudým se upírá i jejich chudoba

Papež diskutoval s ropáři o klimatu: Rozhodněte se pro dobro!

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Církev slouží Bohu, který koná divy, a divům, jež koná Bůh

Také dnes večer, na vigílii posledního dne velikonoční doby, slavnosti Letnic, je mezi námi Ježíš a hlasitě volá: »Kdo žízni, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra« (Jan 7,37-38).

Proud vody Ducha svatého, který plyne z Ježíšova nitra, z Jeho boku probodeného kopím (srov. Jan 19,36), omývají a dávají plodnost církvi, mystické nevěště, kterou pod křížem představuje Maria, nová Eva.

Duch svatý proudí z útroby milosrdenství Vzkříšeného Ježíše, naplňuje nás »dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou« mírou milosrdenství (srov. Lk 6,38) a proměňuje v církev, která je lůnem milosrdenství, matkou s otevřeným srdcem pro všechny! Jak bych si přál, aby lidé, kteří bydlí v Římě, rozpoznávali církev, rozpoznávali nás podle této přemíry milosrdenství – a ničeho jiného - přemíry lidství a laskavosti, kterých je tolik zapotřebí! A cítili se jako doma, v „matčině domě“, kde je člověk vždycky vítán a kam se vždycky může vrátet. Cítili vždycky, že jsou přijati, vyslechnuti, správně interpretováni, podporováni v cestě vpřed, směrem k Božím království. Jako to umí matka i s dětmi, které už dospěly.

Myšlenka na mateřství církve mi připomíná, jak před 75 lety, 11. června roku 1944, papež Pius XII. zvláštním úkonem poděkoval a poprosil za ochranu města Řím. Učinil tak v kostele sv. Ignáce, kam byl přinesen milostný obraz Madony Boží lásky. Boží láska je Duch svatý, který proudí z Kristova Srdce. On je „duchovní skálou“, která doprovází na poušti Boží lid, aby z ní mohl cestou čerpat vodu a tisíc žízeň (srov. 1 Kor 10,4). Keř, který neshoří, zobrazuje Pannu a Matku Marii a představuje Vzkříšeného Krista, který k nám promlouvá a dává Ducha svatého, vybízí nás, ať sestoupíme k lidu a nasloucháme jeho volání, posílá nás, abychom otevřeli průchod stezkám svobody, vedoucím do zemí zaslíbených Bohem.

Víme, že v každé době - i dnes - se kdosi snaží „stavět město s vysokou věží sahající k nebi“ (srov. Gen 11,4). Jsou to lidské projekty i naše projekty, mající sloužit „egu“ rostoucímu k nebi, ve kterém už není místo pro Boha. Bůh nás nechává kousek jít, abychom zakusili, jakých špatností a jakého smutku jsme schopni dosáhnout bez Něho. Avšak Kristův Duch, Pán dějin se nemůže dočkat, až to všechno zhatí, aby nám umožnil začít! Vždycky máme trochu klapky na očích i na srdci, ponechání sobě nakonec ztrácíme horizont, docházíme k přesvědčení, že jsme pochopili všechno, započítali všechny proměnné a víme, co a jak se stane... Všechny naše konstrukce si dělají iluze, že se dotknou nebe. Avšak Duch proniká do světa shůry, z Božích útroby, kde byl zrozen Syn, jenž všechno tvoří nové.

Co dnes slavíme, všichni společně, v tomto našem městě Řím? Slavíme primát Ducha, který působí, že umlkáme tvář v tvář Božímu plánu a pak se zachvějeme radostí: „Toto je tedy to, co Bůh choval ve svém nitru pro nás“, tuto cestu církve, tento přechod, tento exodus, tento průchod do zaslíbené země, města Jeruzalém, dveřmi stále pro všechny otevřenými, tam, kde se různé jazyky člověka skládají do harmonie Ducha, protože Duch je harmonie.

Představíme-li si porodní bolesti, chápeme, že naše sténání - sténání lidu, který obývá toto město - a sténání veškerého stvoření není ničím jiným než samotným sténáním Ducha: je to porod nového světa. Bůh je Otec i matka, Bůh je porodník, Bůh je sten, Bůh je Synem zrozeným ve světě a my, církve, sloužíme tomuto porodu, nikoli sobě, nikoli svým ambicím a mocenskému snění. Sloužíme Bohu, který koná divy, a divům, které koná Bůh.

„Jestliže nám pýcha a domnělá morální nadřazenost neutupí sluch, uvědomíme si, že v křiku mnoha lidí sténá Duch svatý. Duch, který nás nekolébá v uspokojení, ale opětovně žene na cestu. Duch nás chrání před každou diecézní »systematizací« (Promluva na diecézním sněmu, 9. května 2019). Nebezpečím je snaha zaměňovat novost Ducha za metodu systematizace. To není Boží Duch. Duch Boží otřásá vším a umožňuje nám vyjít nikoli od začátku, nýbrž novou cestou.

Nechme se tedy vzít za ruku Duchem a vést městem, abychom slyšeli jeho křik a sténání. Mojžíšovi Bůh říká, že toto skryté volání Lidu dolehlo až k Němu, vyslyšel ho a pohlédl na jejich útlak a utrpení... Rozhodl se zasáhnout a poslal Mojžíše, aby u Izraelitů vzbudil a živil přání svobody a zjevil jim, že toto přání je Jeho vůlí, totiž učinit z Izraele svobodný Lid, svůj Lid, se kterým Jej pojí smlouva lásky a který je povolán dosvědčovat Pánovu věrnost přede všemi národy.

Aby však Mojžíš mohl svoje poslání uskutečnit, chce po něm Bůh, aby „sestoupil“ mezi Izraelity s Ním. Mojžíšovo srdce se musí stát jako Boží srdce pozorným a vnímavým vůči utrpení a přání lidí, k tomu, po čem ve skrytu volají, když pozvedají ruce k nebi, protože na zemi už nemají zachytný bod. Je to sténání Ducha, a Mojžíš musí naslouchat ne sluchem, ale srdcem. Dnes se od nás křesťanů žádá, abychom se naučili slyšet srdcem. A Místrem tohoto naslouchání je Duch. Jemu třeba otevřít srdce, aby nás naučil slyšet srdcem.

Máme-li naslouchat volání města Řím, potřebujeme, aby nás Pán také vzal za ruku a umožnil nám „sestoupit“ ze svých pozic mezi bratry, kteří obývají naše město, abychom slyšeli jejich potřebu spásy, volání, jež dosahuje až k Němu, ale my jej obvykle neslyšíme. Nejde o to vysvětlovat intelektuální, ideologické věci. Je mi do pláče, vidím-li nějakou církev, která si myslí, že je věrná Pánu, přizpůsobuje-li se (*aggiornarsi*) hledáním čistě funkčních stezek, které nepřicházejí od Božího Ducha. Taková církev neumí „sestoupit“. Jde o to otevřít oči i uši, ale především srdce, naslouchat srdcem. Pak se doopravdy vydáme na cestu. Pak uslyšíme v sobě oheň Letnic, který nás přiměje volat k mužům a ženám tohoto města, že je konec jejich otroctví a že Kristus je cesta vedoucí k nebeskému městu. K tomu je třeba víry, bratří a sestry, prosme o dar víry, abychom se ubírali touto cestou.

Homilie

9.6.2019

Duch svatý nás resuscituje zevnitř

Letnice nadešly učedníkům po padesáti dnech nejistoty. Na jedné straně vzkříšený Ježíš, kterého – naplnění radostí – uviděli, uslyšeli a dokonce spolu s Ním jedli. Na druhé straně dosud nepřekonali pochybnosti a strach: byli za zavřenými dveřmi (srov. Jan 20,19.26), se skrovnými vyhlídkami a neschopní zvěstovat Živého. Pak přichází Duch svatý, a strach mizí. Nemají už obavy ani před těmi, kteří je uvrhují do vězení. Předtím si dělali starosti, jak zachránit svůj život, nyní už nemají strach zemřít; předtím byli zavřeni ve Večeřadle, nyní zvěstují všem národům. Až do Ježíšova Nanebevstoupení očekávali Boží království pro sebe (srov. Sk 1,6), nyní s netrpělivostí dychtí po hranicích neznáma. Předtím téměř nikdy nemluvili na veřejnosti, a pokud ano, dostali se většinou do nesnází, jako Petr, který zapřel Ježíše; nyní mluví s – *parrhésií* – odhodlaně ke všem. Zdálo se, že příběh učedníků je u konce, ale obnovilo jej *mládí Ducha*. Mladí, kteří byli v zajetí nejistoty, měli pocit, že jsou v koncích, ale zahrnula je radost, která je obrodila. Způsobil to Duch svatý. Duch není něco abstraktního, jak by se mohlo zdát. Je tou nejkonkrétnější a nejbližší Osobou, která nám mění život. Jak? Podívejme se na apoštoly. Duch svatý jim věci neulehčil, nekonal okázalé zázraky a neodňal jim problémy, ani protivníky. Duch však vnesl do života učedníků harmonii, kterou postrádali, tu Svoji, protože On je *harmonie*.

Harmonie uvnitř člověka. Učedníci potřebovali změnit nitro, srdce. Jejich příběh nám říká, že nestačí uvidět Zmrtvýchvstalého, není-li přijat v srdci. Je k ničemu vědět, že Vzkříšený žije, pokud nežijeme jako Vzkříšení. A Duch působí, že Ježíš žije a ožívá v nás, resuscituje nás zevnitř. Proto Ježíš na setkání se svými opakuje: »Pokoj vám!« (Jan 20,19.21) a dává jim Ducha. Pokoj nespočívá v uspořádání vnějších problémů – Bůh těm svým neodnímá soužení a pronásledování – nýbrž v přijetí Ducha svatého. V tom spočívá pokoj, který je dán apoštolům, neosvobozuje *od* problémů, nýbrž *vprostřed* problémů, a je nabízen každému z nás. Je to pokoj, který se podobá neustále klidné hlubině moře, které je na povrchu zmitáno vlnami. Je to harmonie tak hluboká, že může proměnit v blahoslavenství dokonce i perzekuci. Jak často však zůstáváme na povrchu! Namísto hledání Ducha se pokoušíme zůstat na hladině s myšlenkou, že všechno bude lepší, až přejde ona nesnáz, až mi dotyčný zmizí z očí a situace se zlepší. To však znamená zůstat na povrchu, a jakmile přejde jeden problém, přijde druhý a nepokoj se vrací. Klid nezískáme vytvořením odstupů od toho, kdo není téhož mínění jako my, a neupokojí nás ani vyřešení momentálních nesnází. Zlomem je Ježíšův pokoj, harmonie Ducha.

V uspěchanosti, kterou nám ukládá dnešní doba, je harmonie marginalizována. Jsme strháváni tisícerými směry a hrozí nám, že vybuchneme, podněcování neustálou nervozitou, která působí, že reagujeme špatně na cokoliv. Hledá se rychlé řešení, jedna pilulka za druhou, aby se mohlo jít dál, jedna emoce za druhou, abychom měli pocit, že žijeme. Především však potřebujeme Ducha. On vnáší do úspěchanosti řád. On je pokojem v neklidu, důvěrou v malomyslnosti, radostí v zármutku, mladostí ve stáří, odvahou ve zkoušce. On v životních bouřích spouští kotvu naděje. Duch – jak dnes říká svatý Pavel – nám brání podlehnout strachu, protože nám umožňuje vnímat, že jsme milovanými dětmi (srov. Řím 8,15). Je Těšitelem, který nám předává Boží něhu. Bez Ducha svatého je křesťanský život rozcupovaný, zbavený lásky, která všechno sjednocuje. Bez Ducha zůstává Ježíš postavou minulosti, s Duchem je živou Osobou dneška; bez Ducha je Písmo mrtvou literou, s Duchem je Slovem života. Křesťanství bez Ducha je moralismus bez radosti, s Duchem je život.

Duch svatý nepřináší harmonii pouze *dovnitř*, nýbrž také *ven, mezi lidi*. Vytváří církev, skládá odlišné části do jediné sladěné stavby. Dobře to vysvětluje svatý Pavel, který v souvislosti s církví často mluví o odlišnostech: »rozmanité dary, rozličné služby a různé síly« (1 Kor 12,4-6). Jsme odlišní v rozmanitosti kvalit a darů. Duch je rozděluje s fantazií, bez pěchování, bez homologací. A na základě těchto odlišností vytváří jednotu. Počíná si tak již od stvoření, protože je specialistou na proměnu chaosu v kosmos, na tvorbu harmonie. On je specialista na vytváření růzností a bohatství. On je tvůrcem této odlišností a současně tím, kdo je sladuje, dává jim harmonii a jednotu.

V dnešním světě se disharmonie staly opravdovým rozdělením. Někdo má příliš a někdo nic, někdo se chce dožít sta let a někdo nemůže přijít na svět. Epocha computerů spojuje na dálku - sociálními sítěmi, které nejsou tak docela sociální. Potřebujeme Ducha jednoty, který nás obrodí jako církev, jako Boží lid a jako sbratřené lidstvo. Vždycky existuje pokušení stavět si „hnízda“, shromažďovat se ve své skupině, s vlastními preferencemi, stejný se stejným a s alergií na každou kontaminaci. Od hnízda k sektě je krůček, i v rámci církve. Jak často se vlastní identita definuje proti někomu nebo proti něčemu! Duch svatý však spojuje vzdálené, sjednocuje ty, kdo jsou daleko, shromažďuje rozptýlené. Z odlišných tonalit skládá jedinou harmonii, protože vidí především dobro, vidí dříve člověka než jeho chyby, lidi dříve než jejich skutky. Duch utváří církev a svět jako místa synů a bratří.

Synové a bratři – substantiva jsou přednější než jakékoli adjektivum. Adjektiva jsou v módě, stejně jako urážky. Lze říci, že žijeme v době kultury adjektiv, která opomíjí podstatu věcí, a také v kultuře inzultací, která bývá první odpovědí na názor, který nesdílím. Potom si všimneme, že škodí tomu, kdo je urážen, i tomu, kdo uráží. Odplácet zlem za zlo a stávat se z oběti pachatelem, nepřinese spokojený život. Kdo však žije podle Ducha, vnáší pokoj do nesvornosti a smír do konfliktu. Duchovní lidé odpovídají dobrem na zlo, mírností na aroganci, dobrotou na zlobu, mlčením na povyk, modlitbou na klevety a úsměvem na poraženectví.

Abychom byli duchovní a zakoušeli harmonii Ducha, je zapotřebí stavět Jeho pohled před svůj. Potom se věci mění: s Duchem je církev lidem Božím, misie šířením radosti – nikoli proselytismem - a druzí jsou bratry a sestrami, milovanými tímtež Otcem. Avšak bez Ducha je církev organizací, misijní poslání propagandou a společenství úsilím. A mnohé církve vypracovávají programy, pastorační plány a diskutují o všem. Zdá se, že nás taková cesta sjednotí, ale není to cesta Ducha, nýbrž rozdělení. Duch je *první a poslední nezbytností církve* (srov. sv. Pavel VI., *Generální audience*, 29. listopadu 1972). „Přichází tam, kde je milován, kam je zván a kde je očekáván“ (sv. Bonaventura, *Sermone per la IV Domenica dopo Pasqua*). Prosme jej každý den. Duchu svatý, harmonie Boží, Ty, který proměňuješ strach v důvěru a uzavřenost v dar, přijď k nám. Daruj nám radost vzkříšení, trvalou radost srdce. Duchu svatý, naše harmonie, Ty, který z nás činíš jedno tělo, uděl svůj pokoj církvi a světu. Duchu svatý, učin z nás tvůrce svornosti, rozséváče dobra a apoštoly naděje.

Kázání z Domu sv. Marty

11.6.2019

Papež: Modlitby či posty nejsou platby za milosti

Vatikán. Dávat *gratis*, co dostáváme od Boha *gratis* – kázal dnes papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty v den liturgické památky svatého apoštola Barnabáše. Nezištnost Boha máme prokazovat druhým skrze svědectví a službu a jsme zváni rozšiřovat svoje srdce, abychom zdarma více dostávali.

Petrův nástupce vyšel z dnešního evangelia (Mt 10,7-13) o poslání apoštolů. „Žádný křesťan nemůže stát nehnutě, protože křesťanský život je neustálou cestou“ – řekl papež komentující Ježíšova slova: »Jděte a hlásejte: Přiblížilo se nebeské království. Uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očisťujte malomocné, vyhánějte zlé duchy« (10,7-8). Toto je poslání: služebný život.

„Křesťanský život je službou. Je smutné potkat křesťany, kteří na začátku svojí konverze nebo uvědomění, že jsou křesťany, slouží a mají ochotu sloužit Božímu lidu, ale nakonec si sami slouží Božím lidem. Takto se Božímu lidu velice škodí. Povoláním je sloužit a nikoli sloužit si.“

Křesťanský život je totiž zadarmo – pokračoval papež s odkazem na Ježíšova slova: »Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte«. „Spása se nekoupí, je zdarma. Bůh ji dává gratis, neplatíme ji. A jak Bůh jednal s námi, tak máme jednat i my s druhými. Nejkrásnější je právě tato Boží nezištnost – dodal.

„Vědění, že Pán je plný darů, které nám chce dát. Žádá pouze jedno: aby se naše srdce otevřelo. Když říkáme Otčenáš a modlíme se, otevíráme srdce, aby přišla tato nezištnost. Mimo kontext nezištnosti neexistuje žádný vztah s Bohem. Někdy, když potřebujeme něco duchovního, nějakou milost, říkáme: Budu se postit, konat pokání, udělám nověnu. Dobře, ale mějte se na pozoru: není to platba za milost, za obdržení milosti. Je to kvůli rozšíření tvého srdce, aby vstoupila milost, která je zdarma.“

Všechna Boží dobra jsou zdarma, ale problémem je zakrnělost srdce, které je uzavřené a neschopné přijímat zdarma tolik lásky. S Bohem však není třeba smlouvat a dohadovat se. A zvláště my, pastýři církve – řekl papež – se musíme mít na pozoru, abychom Boží milost neprodávali.

„V duchovním životě nám neustále hrozí, že sklouzneme do placení. Vždycky, i za rozhovor s Pánem jako bychom chtěli dávat nějaký úplatek. Nikoli! Tak se věci nemají. Tudy cesta nevede, tedy já Pánu a Pán mně – nikoli. Dávám nějaký slib, který však rozšiřuje moje srdce, abych obdržel to, co je pro nás zdarma. Tento nezištný vztah k Bohu nám pak umožňuje navazovat jej s ostatními v křesťanském svědectví jak křesťanskou službou, tak v pastorační u těch, kdo jsou pastýři Božího lidu. Cestou. Křesťanský život je pouť. Hlásejte, služte. Nikoli služte si. Služte a dávejte zdarma, co jste zdarma obdrželi. Svatý život má rozšiřovat naše srdce, aby Boží nezištnost, Boží milosti, které jsou zdarma a které chce Bůh darovat, mohly vstoupit do našeho srdce. Ať se tak stane.“

Generální audience

12.6.2019

O Skutcích apoštolů – »byl přibrán k jedenácti apoštolům«

Draží bratři a sestry, dobrý den!

Začali jsme cyklus katechezí, sledujících „cestu“ evangelia, jak ji podává kniha Skutků apoštolů, neboť tato kniha bezpečně ukazuje putování evangelia, a jak evangelium putuje stále dál a dál... *Všechno začíná Kristovým*

zmrtvýchvstáním, které není jednou z mnoha událostí, nýbrž zdrojem nového života. Učedníci to vědí a - poslušni Ježíšovu přikázání - zůstávají jednotní, svorní a vytrvalí v modlitbě. Semkli se kolem Marie, Matky, a připravili se na přijetí Boží moci nikoli pasivně, ale upevněním společenství mezi sebou.

První společenství tvořilo 120 bratří a sester. Toto přibližné číslo obsahuje číslovku 12, která je příznačná pro Izraele, protože odkazuje na dvanáct jeho kmenů, a také pro církev vzhledem ke *dvanácti apoštolům vybraných Ježíšem*. Avšak nyní, po bolestných pašijových událostech už apoštolů není dvanáct, nýbrž jedenáct. Jeden z nich, Jidáš, zdrcen výčitkami, si vzal život.

Začal se již dříve vydělovat ze společenství s Pánem a s dalšími, počínat si samotářsky, izolovat se, lpět na penězích až do té míry, že manipuloval s chudými, ztratil z dohledu horizont nezištnosti a sebedarování, až nakonec nechal svoji mysl i srdce nakazit virem pýchy, která jej z „přítele“ (Mt 26,50) proměnila na nepřítele, »vůdce těch, kdo zatklí Ježíše« (Sk 1,17). Jidáš obdržel velkou milost být součástí skupiny Ježíšových důvěrníků a mít podíl na Jeho službě, avšak od určitého momentu si začal osobovat, že sám „zachrání“ svůj život, a výsledkem bylo, že jej ztratil (srov. Lk 9,24). Srdcem přestal patřit k Ježíšovi a postavil se mimo společenství s Ním a s Jeho učedníky. Přestal být učedníkem a postavil se nad Mistra. Prodal jej a »z odměny za svůj hříšný skutek získal pole«, jež nasáklo jeho krví a neneslo užitek (srov. Sk 1,18-19).

Jestliže Jidáš upřednostnil smrt před životem (srov. Dt 30,19; Sir 15,17) a následoval příklad bezbožných, jdoucích cestou temnot do záhuby (srov. Př 4,19; Žl 1,6), oněch jedenáct volí život, volí požehnání, přijmou odpovědnost za jeho dějinný rozkvět, od pokolení do pokolení, od izraelského lidu k církvi.

Evangelista Lukáš nám ukazuje, že vzhledem k odpadnutí jednoho z Dvanácti, což zasadilo ránu společnému tělu, musí být namísto něho pověřen někdo jiný. Kdo tedy? Petr vyjmenuje náležitosti: nový člen musí být Ježíšův učedník, který s nimi byl od počátku, tedy od Janova křtu, až do konce, čili do Nanebevstoupení (srov. Sk 1,21-22). Skupinku Dvanácti je třeba doplnit. V tomto bodě tak začíná praxe *komunitního rozlišování*, jež spočívá v pohlédnutí na realitu Božíma očima, optikou jednoty a společenství.

Kandidáti jsou dva: Josef, zvaný Barsabáš, a Matěj. Potom se celá obec takto modlila: »Pane, ty znáš srdce všech. Ukaž, kterého z těch dvou jsi vyvolil, aby přejal místo v této apoštolské službě, kterou ... Jidáš opustil« (Sk 1,24-25). A za pomoci losu Pán ukázal na Matěje, který byl přihrán k jedenácti. Tak je tělo Dvanácti obnoveno, na znamení, že společenství vítězí nad rozdělením, izolací a mentalitou absolutizující soukromý prostor; na znamení, že *společenství je prvním svědectvím*, které nabízejí apoštolové. Ježíš řekl: »Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem« (Jan 13,35).

Těchto Dvanáct ve Skutcích apoštolů ukazuje Pánův styl. Jsou akreditovanými svědky Kristova díla spásy, neukazují světu svoji domnělou dokonalost, nýbrž skrze milost jednoty umožňují, aby se ukázal Jiný, který ve svém lidu žije už novým způsobem. A tím je kdo? Pán Ježíš. Apoštolové volí život pod vládou Vzkříšeného, v jednotě mezi bratry, což vytváří jedinou možnou atmosféru autentického sebedarování.

Také my potřebujeme znovu objevit krásu svědectví Vzkříšeného, vyjít ze sebevztažného chování, přestat zdržovat Boží dary a nepodléhat průměrnosti. Konsolidace sboru apoštolů ukazuje, že jednota a svoboda od nás samých, tvořících DNA křesťanského společenství, umožňují nemít strach z různosti, nelpět na věcech, ani darech a stát se *martyres*, zářivými svědky živého Boha, který působí v dějinách.

13.6.2019

Papež: Chudým se upírá i jejich chudoba

Vatikán. „Naděje ubohých nezajde navždy“ (Žl 19,9) – tento verš z devatenáctého žalmu se stal titulem letošního papežského poselství ke Světovému dni chudých, který letos připadne na 17. listopad. Církev bude tento den, který papež František vyhlásil v závěru Roku milosrdenství, slavit již podruhé, a sice o neděli předcházející slavnosti Ježíše Krista Krále. Je tedy symbolické, že poselství k němu bylo zveřejněno o svátku Ježíše Krista, nejvyššího a věčného kněze, který, jak papež připomíná, neměl strach se ztotožnění se zástupcem chudých: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Pokus o vymanění z této identifikace znamená mystifikovat evangelium a rozměňovat zjevení, zdůrazňuje František.

Zmíněný žalm, popisující postavení chudého člověka a zpuštění jeho utlačovatele, byl sepsán v čase nebývalého hospodářského vzestupu, který vyvolal silnou společenskou nerovnováhu, vysvětluje římský biskup. Naše dnešní situace se ovšem příliš neliší, dodává a vypočítává mnohé formy novodobého otroctví, do kterých současný člověk upadá. Naneštěstí se týkají rovněž mladých lidí, „kterým krátkozraká hospodářská politika brání v profesionální realizaci“ a milionů migrantů, kteří jsou „obětmi mnoha skrytých zájmů a často se s nimi manipuluje za politickými účely“.

Dnešní chudí se mnohdy přehrabují v odpadcích mezi plody našeho nadbytku, píše papež. „Stali se součástí lidského smetiště, aniž by se těch, kdo toto pohoršení zapříčinili, zmocnil jakýkoli pocit viny. Společnost je považuje za parazity a nepromíjí jim ani jejich chudobu. A dokonce vytváří tak nepřátelskou architekturu, že je vytěsňuje z ulice, která byla jejich posledním domovem.“

Papež František stejně jako žalmista se syrovým realismem líčí dravčí chování bohatých, ale nezůstává pouze u vnější analýzy. Devatenáctý žalm totiž podává rovněž krásnou definici utlačovaného člověka jako toho, kdo důvěruje Pánu (v.11), neboť jej zná, což v biblickém jazyce obnáší důvěrný, láskyplný vztah. Bůh se ujímá ubožáků – tato skutečnost se v Písmu vrací jako refrén, ujišťuje František. Bůh zjednává spravedlnost a nezapomíná, bere útrapy a žal do svých rukou. Svatý otec opětovně varuje před Božím soudem – až nadejde den Páně, hlásaný proroky (*Am, Iz, Jl*), domýšlivost bohatých nahradí solidarita četných chudých. Vyřazování milionů lidí již nebude dlouho trvat, varuje papež, neboť, řečeno slovy italského kněze, dona Prima Mazzolariho: „Chudý trvale protestující proti nespravedlnosti je jako sud střelného prachu. Podpal ho a svět vybuchne“.

Do té doby se nicméně křesťanům ukládá, aby chudým lidem dodávali naději a pokračovali tak v budování Božího království, které Ježíš zahájil tím, že chudé postavil do jeho středu. „Tento program nemůže křesťanské společenství podceňovat, protože je v sázce jeho svědectví a důvěryhodnost“, naléhá papež František a upozorňuje, že „nejhorší diskriminací, kterou trpí chudí, je nedostatek duchovní pozornosti“ (*Evangelii gaudium*, 200). Na druhé straně již sama existence chudoby a nedostatku v sobě skrývá spásnou sílu, byť se to v očích světa jeví iracionálně. Avšak „Bůh si vyvolil ty, které svět pokládá za pošetilé, aby zahanbil moudré“ (1 Kor 1,26), uzavírá Petrův nástupce v poselství ke Světovému dni chudých, který bude doprovázet množství konkrétních kroků v rámci místních církví. V tiskovém středisku Svatého stolce je představil předseda Papežské rady pro novou evangelizaci, **arcibiskup Rino Fisichella**:

„Papežská rada pro novou evangelizaci, které nese odpovědnost za průběh celé události, nabídne celou řadu iniciativ. V týdnu předcházejícímu Světovému dni chudých otevřeme na náměstí sv. Petra zdravotní středisko, které poskytne odborná vyšetření a léčbu díky dobrovolné práci lékařů. V loňském roce tuto službu využilo více než 3000 lidí, z toho téměř osmdesát procent nezaměstnaných. Výsledky jejich infekčních testů vedly k více než dvěma stovkám odborných zásahů, takže s pocitem radosti i zodpovědnosti lze říci, že jsme zachránili lidské životy. Ve třech případech byl diagnostikován probíhající infarkt. Kromě toho opětovně zorganizujeme oběd pro chudé se Svatým otcem v aule Pavla VI., na který pozveme zhruba půldruhého tisíce lidí z celé Itálie i Evropy. Již potřetí se uskuteční koncert „S chudými pro chudé“, jehož se zúčastní oscarový skladatel filmové hudby, klavírista a dirigent Nicola Piovani spolu se sbormistrem a autorem sakrálních skladeb, mons. Marcem Frisinou.“

Uvedl arcibiskup Fisichella. Obědy pro chudé vloni zorganizovaly také mnohé místní církve v Evropě, Spojených státech amerických i Mexiku.

14.6.2019

Papež diskutoval s ropáři o klimatu: Rozhodněte se pro dobro!

Stejně jako **vloni** se vatikánská schůzka týká „Energetické tranzice a péče o společný domov“, kterým papež František před čtyřmi lety věnoval svou „zelenou“ encykliku *Laudato si'*. Papež při dnešní polední audienci ocenil pokračování tohoto dialogu, které je „kladnou známkou dobré vůle ke spolupráci v solidárním duchu s cílem uskutečnit konkrétní kroky na obranu naší planety“.

„Nynější druhý dialog se odehrává v kritické chvíli. Dnešní ekologická krize, a zejména pak klimatické změny, ohrožují budoucnost lidské rodiny. Příliš dlouhý čas jsme kolektivně opomíjeli výsledky vědeckých analýz. Na katastrofické předpovědi už dnes nelze nahlížet s pohrdáním a ironií. Jakákoli diskuse o změnách klimatu a energetické tranzici musí přihlídnout k nejlepším plodům dostupného vědeckého bádání a nechat se jimi v hloubce oslovit“.

„Chudí lidé totiž trpí nejhoršími důsledky klimatické krize. Jak dokazuje současná situace, chudé lidi mnohem silněji postihují hurikány, sucho, záplavy a jiné krajní klimatické jevy. Je zajisté zapotřebí odvahy, abychom reagovali na stále zoufalejší volání země a jejích chudých obyvatel. Současně dochází k tomu, že budoucí pokolení po nás zdědí citelně poničený svět. Naše děti a vnuci by neměli platit cenu za nezodpovědnost naší generace. Omlouvám se, ale rád bych toto zdůraznil – naše děti a vnuci nesmí platit za naši nezodpovědnost, to není správné. Je stále patrnější, že mladí lidé se dožadují změny. Budoucnost je naše, volají dnešní mladí lidé a mají pravdu.“

„Za druhé, politika ceny uhlí je zásadní proto, aby lidstvo moudře užívalo stvořených zdrojů. Nedostatečné řešení emisí oxidu uhličitého vedlo k obrovskému dluhu, který budou muset i s úroky splatit ti, kteří přijdou po nás. Užítí společných přírodních zdrojů lze označit za etické jedině tehdy, pokud předpokládá transparentní ocenění hospodářských a společenských nákladů, které mají hradit uživatelé těchto zdrojů, a nikoli jiné národy či budoucí generace.“